

Tayfun Talipoğlu'yla Söyleşi

● Ecz. Mesut AZIZOĞLU

Tayfun TALİPOĞLU

1962 yılında doğdu.

Ankara Üniversitesi Siyasal

Bilgiler Fakültesini bitirdi.

Milliyet Gazetesi'nde ve

İnter Star televizyonunda

çalıştı. Halen ATV'de "Bam

Teli" programını hazırlayıp

sunarken, Yeni Yüzyıl'da

aynı adlı köşesinde

yazıyor.

Soru: Klasik bir soru ama sorulması gerekiyor. Nasıl başladı gazetecilik-televizyonculuk hayatınız?

Cevap: Askeri dönemde yazılı sınava girecektim. Kaymakam olacaktım. Fakat yazılı ve sözlü sınav ertelendi. O dönem İlk Özal hükümeti kuruldu. Sonra sözlü sınava girdik. Listeler asıldı. Kazandık. İşte ben eve koşuyorum kutlamak için... Evde herkes cenaze gibi. "Ne oldu" diye soruyorum. "Listeler değişti." İşte o listelerin değişmesi, bizim hayatımızı değiştirdi. Üç tane beyinsiz bürokrat, belki bazılarımız için hayırlı, bazılarımız için zor bir dönemi başlattı. Yaklaşık üç sene uğraştım ben, 3 sefer kaymakamlık sınavına girdim. Aslında üçü de inattı. Birincisinde "Komünist ve dinsiz" diyerek garip bir fişleme yapılmış. İkinci sınavda torpilim Süleyman Demirel'di. Dönemin Müsteşarı Galip Demirel, Süleyman Demirel'e diyor ki "Efendim o komünist ve dinsiz." Adam da araya girdiğine pişman oluyor. Demirel'i şöyle araya soktum. Dedim ki "Ben 1962 doğumluyum. Ben üç yaşındayken başbakan sizsiniz. Benim oğlum da 3 yaşına geliyor. Muhtemelen gene siz başbakan olacaksınız. Günahlarımız sevaplarımız size ait" Ama olmadı. Bu arada, ben çok iyi şikayet ettiğimi

gördüm. Gazete-gazete dolaşıp bunları şikayet ediyordum. Bizi çok insan da dinlemedi. Onun için de dinletilecek bir konuma gelmiyorduk. Çünkü çarkın dışında yer alırsanız çark sizi öğretiyor, yani bu çarkın dışında çarkla mücadele edemiyorsunuz. Öyle ya da böyle çarkın içine girmek durumundasınız. Çünkü çarkın içinde sizin kafanızda olan insanlar bile, sizin çarkın içinde olmanızı istiyorlar. Sonra Mümtaz Soysal'ın sayesinde, gece muhabiri olarak Milliyet gazetesine girdim. Sonra gündüze geçtim. Daha sonra eğitim, başbakanlık, cumhurbaşkanlığı muhabirliği yaptım. Sonra Star TV kuruldu. Oraya geçtim. Çok güzel şeyler yaptık orada. Star TV o zamanlar iyiydi. O dönemde Türkiye'de yayıncılık alanında devrim sayılabilecek bir medya kuruluşuydu. Sonraları sahibinin kaprisleriyle yayın politikaları çatışınca, bizim mesleki kariyerimizi etkileyebilecek bir şey diye düşündüm. O sıra ATV haber merkezini Ali Kırca kurmuştu. Çağırınca buraya geldik.

Soru: "Bam Teli Yol Hikayeleri" programına başlarken çıkış noktanız neydi?

Cevap: Bana Anadolu'ya anlatmak için birkaç dakika yetmiyordu. Ben duyduğum şeyi daha geniş anlatmak istiyordum. Ama

haberler normal olarak kısa veriyordu. Ama normalde de haberler zaten 40 saniyeyi geçmez. Siz şimdi bakmayın pehlivan tefrikası gibi haberlere, 8 dakikalık haberler var rating uğruna. Ama dünyanın hiçbir ülkesinde haberler 40 saniyeyi bilemediniz bir dakikayı geçmez. O zamanlar böyle bir ilke vardı bu ülkede. Biz de bu ilkenin kurbanı olduk diyeceğim ama aslında faydası oldu. Daha uzun yapalım diye bu işe başladık. Ben Türkiye'de ilk isimli anonsu kullanan adamlardan biriyim." Tayfun Talipoğlu Diyarbakır, Tayfun Talipoğlu Ankara" Mesela buraya geçerken tek pazarlığım şeydi. Paradan çok "Anonsu yapacağız" diyordum. Benim için önemli olan buydu. Çünkü söylediğim ve yazdığım şeyin altına imzama atmayı seviyorum. Çok düşünerek .....

"Biriktiği gözlenemeyen iki şey bilirim

Biri sevda diğeri emek

Zamanı geldiğinde kendiliğinden dökülür

Ele göze dile"

.....
Bam Teli'yle stüdyoya girdik. Stüdyoda istediğimiz sonucu alamadık. Bir jeepimiz vardı. Stüdyoya girmenin alemi yoktu. Çünkü insanlar doğallığı seviyordu. Ben programa başlamadan önce birşey yaptım. İnsanlar nelerden nefret ediyor, onları buldum. Mesela "İlk bizde" lafından nefret ediyor. "Biz birinciyizden" nefret ediyor. "Şok haberden" nefret ediyor. Bütün bunları yapmadık. Biz derken de ekipten çok toplumdan sözettik. Metinler de böyledir zaten. Yollardan anons yapıyorduk. Sonra Bam Teli Yol Hikayesi oldu.

Soru: Kaymakam olmak istiyordunuz. Sınavı kazanmanıza rağmen sizi kaymakam yapmadılar. Siz de gazeteci oldunuz. Belki de Anadolu'da bir yerlerde Bam Teli kameralarına konuşan kaymakam olacakken siz mikrofonu uzatan kişiydiniz. Türkiye'de insanların gelecekleriyle bu şekilde oynanıyor. Bu sadece bize özgü bir durum mudur?

Cevap: Dünyanın her tarafında insanlar çeşitli işlere girerken, özellikle az gelişmiş ülkelerde belirli kıstaslar olur. İktidara yakınlık vb. Ama inanıyorum ki, dünyanın hiçbir yerinde insanlar böylesine açıkça, pervasızca harcanamazlar. "Sen dinsizsin, sen komünistsin kardeşim almıyoruz" Bunu söyleyen adamın, Manisa'da işkence yapan adamdan farkı yok ki. Ha böyle işkence yapmış ha öyle. İşkence sadece vücuda demir basıp, cinsel organına elektrik vermek değil ki. Ama bunu pervasızca yapıyor. Her yerde torpil olur, ama bizdeki gibi pervasızca değil. Çünkü hesabını soran yok bu işin. Oradan adam prim sağlıyor. "Ben şu kadar adam harcadım" diye. İşte bizim o zaman bas bas bağırıp dinletemediğimizi, şimdi genelgeler

yayınlayarak duyurmaya çalışıyorlar.

"Aman Kaymakamlar irticayla mücadele etsin" diye. Kim mücadele edecek? Bu kaymakamlar mı mücadele edecek? Hepsi zaten belirli tedrisat-

tan geçerek oraya geliyorlar.

Soru: "Gidilmeyen, gidilse de görülmeyen, görülse de görmezlikten gelinen diyarlarda zulalara saklanan sevdaları taşıdık ekranlara" Bunlar sizin sözleriniz. Programlarınızda, ancak olağanüstü olaylarla ekranlara bir dakikalık haber olabilen şöhretsiz insanların hayatlarını anlattınız. Sizce, Anadolu çok mu ihmal edildi?

Cevap: Haberde şu var. İstanbul dükalığı zannediyor ki; dünya İstanbul'un etrafında dönüyor. İstanbul merkezli bir anlayış var. İstanbul'da bir gece önce ne konuşulursa, yaşadılarsa sanıyorlar ki ülkenin gündemi o. Tirajların artmaması, televizyonlara bu kadar tepki olması bu kopuktan kaynaklanan bir olay. Zaten gündemi iyi saptasalar, bu kadar çok kanal gazete çıkmaz. Demek ki herkesin şikayetine göre bir kanal oluşuyor. Oysa insanlar çok iyi değerlendirebilecek durumdadır. Adalet

duyguları gelişmiştir. Ama istediklerini bulamıyorlar. Çaresizlik içinde herkes kendince birşeyler yapıyor. Ankara, İstanbul, İzmir vardı haberlerde. Anadolu yoktu. Ben Anadolu'ya seçim çalışmalarını izlemeye gittiğimde, insan unsurlarını işledim. Bak-tım tutuyor bu iş. İnsanlar kendilerini görmek istiyorlar. Çok uç örnekler vermeyeyim ama İstanbul'daki sokak çocukları haberindense Diyarbakır'daki sokak çocuklarını görmek istiyor Diyarbakır'lı. Üstelik sadece Diyarbakır'lı değil, Hakkari'li de Diyarbakır'lıyı kendisiyle özdeş hissettiği için onu istiyor, kendisini buluyor onların şahsında. Ve bir de bir gün, bu çok önemli bir olay, birilerinin gelip onların problemlerini aracısız olarak dinlemesi ve karşılığında birşey istememesiydi. Ben onlardan oy istemiyorum. İşte .....

onun için "Politika-ya atılacakmısınız" diye sorulduğunda "Hayır" diyorum. Çünkü ben duygu kaçakçısı değilim.

Ben insanların problemlerini anlatmak için, karşılığında bir şey istemiyorum. Onlar da benden birşey istemiyorlar. Böylesine bir çıkarsız ilişki içinde, bir gün ve her gün, birilerinin gidip onlara mikrofon tutabileceği inancını getirdim ben. İşte adam Çıldır'ın dağında kızakla inerken beni görüyor karşısında ve "Tayfun Talipoğlu, gözlerime inanamıyorum. Acılarımı dindirdin. Görmek bile yetti" diyor. Masal gibi geliyor insana ama hoş şeyler bunlar. Beni de besleyen bu zaten. Ben bu işten çok para kazanan bir adam değilim. Ben maaşıyla çalışan bir muhabirim. Sonuçta masraflarımı ATV karşılıyor. Şimdi bir sürü taklitlerim var, ama olsun, birisi gitsinde mikrofonu tutsun öyle yada böyle. Ana haber bültenlerine girmeye başladı Anadolu haberleri. Bu bizim başarımızı gösterir.

Soru: "Anadolu'da çaresizliğe kılavuz oluyor ama çare olamadık" diyorsunuz. Var mı böyle çözüm bulabildiğiniz sorunlar?

Cevap: Henüz çare olmadık. Ama somut olarak, Kemaliye Başbağlar var. Iğdır'ın Suveren Köyü mezralarına su gitmesi olayı var. Oradaki Kürt çocuklarının okula alınmaması sorunu vardı. Bu sağlandı. Samsun'un Vezirköprü'sü Çaltısında 8 kilometreden su gelmediğinden bütün köy guatr hastasıydı. Bu giderildi. Su çalışmaları başladı. Şimdi yeni bir bölüm koyduk. Takip ediyoruz. Ne kadarını duydular diye, takip ediyorlar mı diye.

Soru: Programınızın gece geç saatlerde yayınlanması bir dezavantaj değil mi? Ayrıca "şunu yaparsak daha fazla izleniriz" dediğiniz zamanlar oluyor mu?

Cevap: Şimdiki halini seviyorum. On- dan öncekiler çok geçti. Geç olması tabii ki problem. Yani, ne kadar çok insana ulaşır- sanız o kadar iyi. Ama ben de saat onbirden önce istemiyorum za- ten. Çünkü prime time girdiğinizde insanlar sizden rating almak adına başka şeyler isti-

"Her türküyü çalmaz bizim telimiz"

yorlar. Oysa biz bir bektaşi nefesinde olduğu gibi "Her türküyü çalmaz bizim telimiz" diyo- ruz. Yani, bizim programımızda hiçbir za- man orospular aklanmayacak. Şurada fu- huş yapıldı - yapılmadı hikayeleri olmayaca- k. Cinsel öğelerle rating toplanmayacak. Biz yüreklerle ve kafalarla yapacağız bu işi. Orada olunca patron da çok şey istemiyor bizden. Yani rating kaygımız yok bizim. Ama benim rahatsız olduğum birşey var. Benim seyrettiğim üç-beş programdan biri Can Dünder'in programı. Fakat bu şerefsiz yak- laşım, getiriyor Can'ı benim karşıma bırakı- yor. Şimdi oturup gazetemde bunu yazaca- ğım. Zaten geç vakitte cezalandırıyorsun. Bir de kalkıp geç saatte beni Can'ın karşısına bırakıyorsun. Böyle bir geri zekalılık var mı? Ama karar verenler beyin özürlü olunca bundan medet umuyor. Şimdi ben Can'dan bir puan götürsem, Can benden bir puan götürse kim kaybedecek millet kaybedecek. Ben de kaybedeceğim. Mesela ben Can'ı izle-

yemedim geçen hafta.

Soru: Programınızın metinlerini siz yazıyorsunuz? Haberinin metinlerini yazmayı da artist sayıyorsunuz? Programlarınızın şiirsel bir dili var. Nedir sizi besleyen kaynaklar?

Cevap: Birincisi şiir. İkincisi babam Yunus Yalçın Talipoğlu. Benim için en büyük hoca odur. Konuşması onun da öyledir. Bu tesadüfi bir olay. İnsanlara nasıl demokrasi öğretilmez, nefes aldığı günü insan hatırlamazsa, konuşmaların da nasıl olduğunu hatırlamaz. Bu bir birikimin sonucu. Hatta ben bunun için bir şiir yazmıştım. "Biriktiği gözlenemeyen iki şey bilirim/Biri sevda diğeri emek/ Zamanı geldiğinde kendiliğinden dökülürverir/ Ele göze dile/ İlk dosyamızda öyle değildi. İkinci-üçüncü dosyalarda daha iyi oturdu. Ben Milliyet gazetesinde çalışırken, gazetenin istihbarat şefi Derya Sazak bana kızardı. "Kısa cümleler kuracaksın. Adamı baymayacaksın" derdi. Yani adam anlayacak. Geçen gün bir haber seyrettim. Haber 4 dakika ama iki buçuk dakikasında daha ne olduğu anlaşılamadı. Önce haberin içinden fragman giriyor. Sonra haber çıkıyor ve komiklikler yaşanıyor.

Soru: Birinci kitabınızı yayınladınız. İkincisi için herhangi bir çalışmanız var mı?

Cevap: Şu oyuncak kampanyası biterse ikinci kitap çalışmaları başlayacak.

Soru: Daha ne kadar sürecek Bam Te-li?

Cevap: Kurum müsaade ettiği sürece, biz devam edeceğiz. Çok güzel mektuplar geliyor. "Bırakmayın" diye. Olması gereken diye düşünüyorum ben. Ha bu biterse ne olur. Bir yerde başka bir program çıkar. Bir de gazetecilik background meselesi olan birşey. Şimdi yardımcımı yollasam adam açılmaz ona, ama Tayfun Talipoğlu'na açılır. Bu güven meselesi. Bunu sağlamak yıl-

ların birikimi. Bana soruyorlar "değişiklik yapacakmısın" Ne diye yapayım. Benim dekorum değişiyor sürekli, insanlar değişiyor kentler değişiyor, köyler değişiyor. Talk-show yapsaydım koltukları değiştirdim. Ben yoksul edebiyatı yapmadım, durum tespiti yaptım. İkisi arasında fark var. İşte Diyarbakır'da durum bu. Ergani'de durum bu. Bunlar tespit; duygu sömürüsü ya da kaçakçılığı değil.

Soru: Yaptığınız bir haberin çalıştığınız kurum tarafından değiştirildiği ya da yayınlanmadığı bir durumla karşılaştınız mı?

Cevap: Önceki kurumumda oldu. Ayrılış sebebim de bu zaten. O dönem çok komik bir olay oldu. Kurum Özal'la atışıyor. Patron diyor ki "Özal'ın adı geçmeyecek". Bizde Özal'ın geldiğini haber vermek zorundayız. Ben de gırgır bir haber yaptım "Çenesinde gamzesi olan şişman kısa boylu adam Esenboğa civarında görüldü" diye. Böyle komiklikler yaşadık tabii. Ama ATV'de Allah var. Bugüne kadar kimse "kaşının üzerinde kara var" demedi. Tabii burada benim niyetimin de açıkça ortada olması önemli. Bir de ben şunu istiyorum bu meslekte. "Çok para kazandı" diye anılmak istemedim. Bundan onbeş yıl sonra insanlar yeni kuşaklara örnek verirken "kardeşim Tayfun Talipoğlu diye bir adam bunu yapmıştı ve o söylemişse bu doğrudur" Geçenlerde bir tümen komutanı "Siz diyorsanız biz doğru gö-

züyle bakıyoruz" diyordu. Bu önemli bir olay. Ben köy yakıldı haberi de yapıyorum. İnsanların sandığı kadar bir sansür yok. Bakın en güçlü sansür insanın kendisine koyduğu sansürdür. Çok amaçlı olmazsanız yani çok ideolojik olmazsanız bir takım gerçekleri söyleyebiliyorsunuz Türkiye'de. İnsan sürekli bir otokontrol içinde. Bizde nedense ne söylendiğinden çok kimin söylediği ve nasıl söylediği önemli. Bundan beş yıl önce bugün söylediklerimi söylesem içeri atarlardı. Ama şimdi söyleyince bir güven uyandırdım. Yani gazetecinin insana yatırım olayını unutmamak lazım. Bu bir güven. Herhangi bir .....

güvenlik görevlisi de, dağdaki bir gerilla da benim ne amaçla orada olduğumu biliyor. Ben barışın taraftayım. Benim için insanların zulüm görmemesi önemli. Zulüm gören insanın Kürt

ya da Türk olması beni ilgilendirmiyor. Zulüm nedir? Köyü yakılıp evsiz kalan adam da zulüm görüyor. Devletin Semental ineği satıp zorla borçlandığı Afyon'lu yada Karşlı çiftçi de zulüm görüyor. Biraz nitelikleri farklı tabii. onun için önceliği Doğu ve Güneydoğu'ya tanıyoruz. Nitelikleri daha önemli olduğu için

Soru: Eczacı deyince ne geliyor aklınıza?

Cevap: Eczacı deyince aklıma, çocukluğumda çok az olan ama sonra birden bire bakkal dükkanı gibi biten kurumlar geliyor. Daha sonrasında daha büyük marketi andıran eczaneler geliyor aklıma. Anadolu'da gittiğim yerlerde de başım yada herhangi bir yerim ağırırsa gidiyorum eczanelere. Ama en önemlisi eczacılık halen statü olarak çok yüksek meslek grupları içinde olmasına karşın Türkiye'de en az kazanan mesleklerden biri.

Soru: Diyarbakır'da yaptığımız programlar ses getirdi. Mesela, kırmızı ışık ço-

cukları haberi. Neydi Diyarbakır'ı sizin programlarınızda böylesine ayrıcalıklı kılan?

Cevap: Diyarbakır bölgede bir dönem merkez olmuş, bir dönem modernliğin simgesi olmuş bir şehir. Ve Anadolu'nun birçok bölgelerinde olduğu gibi göçlerle benliğini yitirmeye başlayan bir kent. Göç elbette olacak, kentler gelişecek, nüfusun büyük çoğunluğu kentlerde yaşayacak. Bu dünyanın her tarafında olan gelişme ama bu sağlıklı olacak. Bize böyle öğretmişlerdi en azından. Ama bizde bu gelişme sağlıklı olmadı. Diyarbakır bundan 40-50 sene önce son derece çağdaş bir kentken, bugün iş-

sizliğin sokaklarında kol gezdiği, şehircilik hizmetlerinin gidemediği, bunun için başkanı suçlamıyorum, çünkü çok zor bir iş, hele özellikle 2 sene öncesine kadar insanların yolda yürürken bile hak etmedikleri şekilde tedirgin yürüdükleri bir kent. Şimdi bakın Susurluk olayıyla çıkan şeylerin

tümü aslında Diyarbakır merkezli yürütüldü. Oyunlar hep Diyarbakır üzerinde oynandı. Olağanüstü Hal Valileri sokaklarda halay çekmeyi halkla bütünleşmek zannettiler. Sonuçta Diyarbakır insanının mayası iyi. Yani yeter ki insanlara güvensizlik verilmesin. Güvendikleri zaman açılıyorlar. Ben çok mutlu oluyorum Diyarbakır'a gittiğim zamanlarda. Haber dışında da gidip kalmak istiyorum ama her tuttuğum yerden haber malzemesi çıktığı için olmuyor. Yoksa ben de isterim öğlenleri Selim Amca'da kaburga yemeyi.

Soru: Son olarak Diyarbakırlılara mesajınız var mı?

Cevap: Yüreklerini sıkı tutsunlar. Bütün bunlar geçici. Yeter ki bu geçiş döneminde üç-beş tane kendisini satan adama, 3-5 kaypak sahtekara bakıp "Bak onlara bir şey olmadı" diye kendilerinden taviz vermesinler. Ben vermeyeceklerine inanıyorum.